

9.4 POSTUP PŘI ŘEŠENÍ DOPINGU, SANKCE A OPRAVNÉ PROSTŘEDKY

Dokazování dopingu

Podle článku 3.1 Kodexu a Směrnice nese antidopingová organizace **důkazní břemeno**. Důkazní míra se označuje jako na tzv. **dostatečné uspokojení**. Důkazní míra uložená organizaci je vyšší jako u sportovce, což se může zdát jako výhoda sportovce.

Ale právě u **objektivní odpovědnosti** tomu tak být **nemusí**. Sportovec je např. u prokázání toho, jak se mu látka dostala do těla, což je jedna ze základních věcí pro aplikaci pravidel určených v článku 10.4 a 10.5. Sportovec totiž **nemusí vědět**, jak se mu látka dostala do těla.

Obecně platí, že porušení předpisů může být **prokázáno jakýmkoliv spolehlivým způsobem**. Platí však **vyvratitelná domněnka**, že **metody WADA u analýz jsou v souladu** s Mezinárodním standardem pro laboratoře a pokud ji chce sportovec vyvrátit, musí prokázat, že došlo k odchylce. Pokud ji prokáže, přesouvá se důkazní břemeno na antidopingovou organizaci. (viz český cyklista **Kreuziger a jeho problém s biologickým pasem** ukončený až u CAS).

https://www.idnes.cz/sport/cyklistika/tomas-macek-komentar-roman-kreuziger-doping.A150606_2168174_cyklistika_ten

<https://sport.ceskatelevize.cz/clanek/archiv/doping-v-roce-2015-ocisteny-kreuziger-i-posramocena-povest-atletiky/5bdb9fd10d663b6fe8a9fd0a>

Dopingová kontrola

Probíhat může **během soutěže i mimo soutěž**, u kteréhokoliv registrovaného sportovce, **kdykoliv** a na **jakémkoliv místě**, a to s předchozím **oznámením nebo i bez něj**. Odběr vzorků provádějí **dopingoví komisaři** na základě **písemného pověření** členem Exekutivy. V podstatě je postup takový, že komisař nebo jím pověřený asistent předává sportovci **Výzvu k dopingové kontrole**. **Sportovec ji podepíše**, přičemž si nechá kopii. **Problém** je samozřejmě **útěk** nebo **schovávání** se sportovců ještě **před** samotným podpisem (jsou zaznamenány i případy schovávání se sportovce v kanále apod.) Samozřejmě útěk před dopingovou kontrolou je **považován za pozitivní nález** a jsou s ním spojeny i tomu odpovídající následky.

Od předání a podepsání protokolu je sportovec **pod stálým dohledem**. Sportovec je povinen **dostavit se** ke kontrole bez zbytečného odkladu, nejpozději **do šedesáti minut** po obdržení výzvy, ledaže bezprostředně následuje soutěž nebo trénink, je zde možnost domluvy s komisařem. Tato skutečnost je následně zaznamenána do **protokolu** Výzvy k dopingové kontrole.

Po vstupu do místnosti dopingové kontroly je sportovec povinen se prokázat **dokladem totožnosti**. Následně do Protokolu dopingové kontroly **nahlásí** všechny požadované **informace**, včetně **léku a výživových doplňků**, které užil až **sedm dní zpětně**. Laboratoř provádějící analýzu odebraných vzorků (většinou moč, ovšem nejsou výjimkou i odběry krve) nesmí dostat žádné informace, podle kterých by mohla identifikovat sportovce.

Sportovce smí **doprovázet** pouze **jedna osoba**. Samotný odběr může probíhat jak pár minut, tak i několik hodin. Sportovec musí poskytnout **dostatečné množství moči** požadované hustoty (min. 75ml, standardně 90ml).

Sportovec odevzdá moč **pod dohledem** komisaře stejného pohlaví a je povinností sportovce se **odhalit** natolik, aby nebylo možné dopingovou kontrolu **obelstít** (například umělou močí, náhražkami penisu apod.). Následně si sportovec **vybere zaplombovanou soupravu** pro odběr, která obsahuje **2 lahvičky s číselnými kódy**. Vzorek je rozdělen na 2 části (**vzorek A a vzorek B**) a **zapečetěn**.

Ze zbytku moči komisař zjišťuje **hustotu moči**, která musí odpovídat **limitu WADA** (předchází se ředění moči) a její Ph. Pokud je hustota moči nižší, je sportovec požádán a musí poskytnout další vzorek moči. Údaje v protokolu se na závěr **stvrzují podpisem** sportovce a komisaře.

Analýzu vzorků z dopingové kontroly provádí **specializované laboratoře** akreditované Světovou antidopingovou agenturou (WADA), z nichž je jedna v Praze. O výsledku dopingové kontroly je sportovec **písemně informován**.

Je-li vzorek **A** moče **pozitivní**, může sportovec požádat o kontrolní analýzu **vzorku B**, které se může osobně zúčastnit. **Nepožádá-li**, je výsledek analýzy vzorku A **již považován za konečný**. V případě pozitivního výsledku DK je sportovci **pozastavena závodní činnost** a je s ním zahájeno **disciplinární řízení**.

Dopingová kontrola, práva a povinnosti sportovce

Každý sportovec má v rámci dopingové kontroly určité **povinnosti**, ale ovšem i **práva**. Podle Antidopingového výboru jsou **následující**:

Práva sportovce

- **zkontrolovat průkaz** dopingového komisaře (asistenta) a oprávnění k provedení dopingové kontroly
- **být informován** o lokaci místnosti dopingové kontroly, průběhu dopingové kontroly a důsledcích odmítnutí ji podstoupit
- **zvolit si vlastní doprovod**
- **se souhlasem** a za doprovodu **dopingového komisaře**:
 - najít si doprovod
 - shromáždit osobní věci
 - protáhnout se po tréninku
 - pokračovat v soutěži, závodu či při kontrole mimo soutěž dokončit trénink
 - splnit požadavky médií
 - nechat se při zranění ošetřit
 - zúčastnit se vyhlášení vítězů, předávání cen

V případě, že tyto povinnosti budou **trvat delší dobu**, lze **požádat** dopingového komisaře o **odklad** příchodu do místnosti dopingové kontroly.

- požádat o **poskytnutí originálního, uzavřeného nápoje**, popř. konzumovat vlastní
- **vybrat** si ze zapečetěných **odběrových nádobek** a zkontrolovat, zda jsou čisté, neporušené (pokud se to sportovci nezdá, může požádat o novou odběrovou soupravu) a po kontrole i bezpečně uzavřené
- **vyjádřit se písemně** do protokolu k uskutečněné dopingové kontrole
- požádat **vlastní doprovod o kontrolu** a podpis protokolu
- **ujistit se**, že část protokolu pro laboratoř neobsahuje žádné osobní identifikační údaje
- **dostat kopii** protokolu

Opustit místnost dopingové kontroly smí sportovec pouze ze závažných důvodů.

Povinnosti sportovce

- **prokázat svou totožnost** při výzvě i v místnosti dopingové kontroly
- **podepsat výzvu** k dopingové kontrole
- **přijít neprodleně** do místnosti dopingové kontroly (nejpozději do 60 minut od podepsání výzvy) - samozřejmě jak jsme si uvedli již výše, po domluvě s antidopingovým komisařem lze dokončit trénink nebo soutěž a vše se zaznamená do protokolu.

- **nejít na toaletu** v době mezi výzvou a dostavením se k dopingové kontrole (nedoporučuje se ani sprchovat nebo koupat)
- **zůstat po celou dobu** v dohledu dopingového komisaře (asistenta) a být při poskytování vzorku sledován dopingovým komisařem stejného pohlaví
- **odhalit se** tak, aby bylo vidět vlastní poskytnutí vzorku
- poskytnout **požadované množství** moči, což může znamenat opakované poskytnutí moči, dokud není dosaženo požadovaného množství (90 ml.)
- být **zodpovědný za manipulaci** se vzorkem, dokud není zapečetěný, a rozdělit vzorek do lahvíček A i B
- **poskytnout další vzorek**, pokud první nesplňuje stanovený limit pro minimální hustotu moči
- **poskytnout požadované informace**, mj. o terapeutické výjimce (pokud byla udělena) a o všech lécích a doplňcích výživy užitých v daném období
- **zkontrolovat správnost** vyplnění protokolu, včetně všech čísel
- **podepsat protokol**

POSTIHY, SANKCE A OPRAVNÉ PROSTŘEDKY

Pozastavení činnosti

Pokud se při analýze vzorku A zjistí pozitivní laboratorní nález zakázané látky jiné než specifické a nezjistí se, že byla udělena terapeutická výjimka nebo došlo k zjevné odchylce od Mezinárodního standardu pro laboratoře, musí příslušný svaz, jehož je sportovec členem, uložit pozastavení činnosti. Povinné pozastavení nemusí být uloženo, pokud sportovec nebo jiná osoba prokáže, že se pravděpodobně jednalo o kontaminovaný produkt (článek 7.7 směrnice).

Disciplinární řízení

Disciplinární řízení musí respektovat právo na spravedlivé řízení a respektovat tyto **principy podle článku 8.1** Kodexu a Směrnice:

- právo na včasné řízení,
- spravedlivý a nestranný rozhodovací orgán,
- právo být zastoupen právním zástupcem na své náklady,
- právo být informován o obvinění a právo vyjádřit se k obvinění,
- právo každé strany na předložení důkazů a včetně práva na výslech svědků,
- právo na tlumočnicka při jednání,
- právo na včasné, písemné a zdůvodněné rozhodnutí.

Účastníkem řízení je vedle sportovce Antidopingový výbor ČR se všemi právy účastníka řízení, tj. obdržet písemnosti, účastnit se jednání, podávat vyjádření a návrhy.

Speciální a v české praxi málo aplikovatelné je právo sportovce na mezinárodní nebo národní úrovni **projednat případ již v první instanci před CAS** podle článku 8.5.

Sankce

S účinností od 1. 1. 2015 došlo v Kodexu a tím i Směrnici ve věci sankcí za doping k zásadní revoluci. Tou nejvýraznější je zvýšení hranice zákazu činnosti z e 2 na 4 roky a umožnění při ukládání trestů větší míru flexibility.

Kodex rozlišuje mezi úmyslným a neúmyslným jednáním, když úmysl je přímo definován v článku 10 a zní: *„Tento termín proto vyžaduje, aby se Sportovec nebo jiná Osoba dopustil jednání, o kterém věděl, že představuje porušení antidopingového pravidla nebo věděl o*

značném riziku, že by toto jednání mohlo vést k porušení antidopingového pravidla a zjevně toto riziko přehlížel.“ A dále, že: „V případě, že porušení antidopingového pravidla, vyplývající z Pozitivního laboratorního nálezu, bylo pro látku, která je zakázána pouze Při Soutěži, je vyvratitelná domněnka, že to nebylo úmyslné, pokud je látka Specifická látka a Sportovec může prokázat, že Zakázaná látka byla Použita Mimo Soutěž. Porušení antidopingového pravidla, vyplývající z Pozitivního laboratorního nálezu pro látku, která je zakázána pouze Při Soutěži, nebude považováno za úmyslné, pokud látka není Specifická látka a Sportovec může prokázat, že Zakázaná látka byla Použita Mimo Soutěž v souvislosti, která nesouvisí se sportovním výkonem“.

Pokud tedy dojde ve vzorku k nálezu **nespecifické** látky a **sportovec neprokáže** neúmyslné jednání je základní **sankce 4 roky**. Stejný trest platí i u prokázané **specifické** látky, jestli je **prokázán antidopingovou organizací úmysl**. Zde je však **důkazní břemeno na organizaci**.

Pro některé skutkové podstaty dopingu platí **jiné tresty** a ty jsou upraveny v článku **10.3, 10.4 a 10.5**. Jde o neexistenci nebo **nevýznamné zavinění či nedbalost**. Zvláštní režim platí i pro prokázání specifické látky a kontaminovaných produktů. Kdy nemusí dojít k žádnému trestu. **Konkrétní doba** zákazu se uloží s ohledem na **míru zavinění** a také podle **rozhodovací praxe CAS**, tedy v jeho **judikatuře**.

Důvody k neuložení, zkrácení nebo pozastavení doby zákazu činnosti řeší **článek 10.6**, a to za pomoc při odhalení nebo prokázání porušení. Přísněji je podle **článku 10.77** **postihována i recidiva**.

Článek 10.12 popisuje statut sportovce během zákazu činnosti. „**Žádný Sportovec nebo jiná Osoba nesmí během doby Zákazu činnosti jakýmkoli způsobem účastnit Soutěže nebo činnosti**.“ Pokud to sportovec **poruší**, začne běžet **nová doba** zákazu činnosti.

Sportovec se může vrátit k tréninku během doby, která je kratší než poslední dva měsíce doby Zákazu, nebo poslední čtvrtina uložené doby Zákazu činnosti.

U kolektivních sportů, jsou-li shledáni více než dva členové družstva vinnými z porušení antidopingového udělí řídicí orgán družstvu přiměřenou sankci (například ztrátu bodů, diskvalifikaci ze soutěže).

Odvolání

Proti rozhodnutím učiněným podle Kodexu je možné podat odvolání. Odvolání **nemá odkladný účinek** a rozhodnutí zůstávají v platnosti v průběhu odvolání, **pokud odvolací orgán nerozhodne jinak**. Odvolání není možné podat dříve než po vyčerpání všech forem přezkoumání rozhodnutí. Pro odvolání platí **odlišná pravidla** pro sportovce na **mezinárodní úrovni a národní úrovni**.

Odvolání sportovce mezinárodní úrovně nebo **mezinárodní akce** je možné **výlučně k CAS**, podle pravidel platných pro tento soud. **Nález CAS** je i u nás považován na základě zákona č. 216/1994 Sb. O rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů **za právoplatný a pravomocný**. Vykonatelný je na základě Newyorské úmluvy (viz kapitola 8.3)

Odvolání sportovců národní úrovně je možné nejprve k odvolacímu orgánu příslušného svazu. Poté v **II. instanci** se mohou podávat odvolání (dovolání) k **rozhodčí komisi ČOV**. Lhůta pro odvolání je zásadně **21 dnů** s výjimkou ustanovení příslušných pravidel.

A na závěr této kapitoly zajímavý příklad dopingu koně na Velké pardubické (2015), který závod vyhrál, a nakonec byl diskvalifikován.

<https://sport.ceskatelevize.cz/clanek/archiv/doping-v-roce-2015-ocisteny-kreuziger-i-posramocena-povest-atletiky/5bdb9fd10d663b6fe8a9fd0a>

Poté se věc řešila před civilním soudem a došlo k dohodě.

https://www.idnes.cz/sport/ostatni/dostihy-nikas-velka-pardubicka-doping-soud.A170301_150851_sporty_rou